

Memo

Aan: Leden van Provinciale Staten
Van: Gedeputeerde Staten
Datum: 7 september
Betreft: Nadere toelichting reactie GS op rapport 'Bron van bescherming'

Tijdens de vergadering van de PS-commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid van 30 augustus is door gedeputeerde Loggen toegezegd om een nadere toelichting te verstrekken aan de leden van Provinciale Staten op de 3 punten waar GS zich niet kunnen vinden in de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer.

Aanbeveling 2

Zorg dat de door de gemeenten aangegeven begrenzings- en (verwijzingen naar) regels voor beschermingsgebieden aansluiten op die van de provincie. Overweeg ook om bij een eventueel verder uitstel van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hiervoor een instructieregel op te nemen in de Omgevingsverordening. Deel de overweging met PS.

De begrenzings- en (verwijzingen naar) regels voor beschermingsgebieden zijn niet altijd goed in gemeentelijke bestemmingsplannen opgenomen. Hierdoor kan er onduidelijkheid ontstaan over de begrenzing en regels in de beschermingsgebieden. Met de komst van het DSO worden begrenzings- en (verwijzingen naar) regels van zowel de gemeenten als provincie op dezelfde plek zichtbaar. Over de inwerkingtreding en precieze uitvoering van het DSO bestaat nog onzekerheid. Indien gemeenten de begrenzings- en (verwijzingen naar) regels niet in hun eigen plannen overnemen dan is het nog belangrijker dat er bij die gemeenten aandacht komt voor de provinciale regelgeving.

Reactie GS op aanbeveling 2

De aanwijzing van de grondwaterbeschermingsgebieden en het stellen van regels gebeurt in de omgevingsverordening. Als uitgangspunt voor deze verordening geldt dat regels niet dubbel worden gesteld. Als in de omgevingsverordening iets is vastgelegd geldt het voor iedereen en worden anderen, in dit geval de gemeenten, niet verplicht gesteld dit over te nemen in hun regelgeving. Behalve onnodig, is het ook onwenselijk. Het vaststellen van regels verloopt namelijk niet gelijktijdig omdat het wijzigen van een omgevingsverordening en het wijzigen van een bestemmingsplan een eigen dynamiek hebben en er grote tijdverschillen zijn. Er kunnen ongewenste afwijkingen ontstaan. Het opnemen van een instructie om begrenzings- en regels over te nemen kan leiden tot dubbele en tegenstrijdige sturing door provincie en gemeente.

Intussen is ook veel aandacht gevraagd voor en gegeven aan provinciale regels. Ten tijde van het onderzoek van de Rekenkamer was de provinciale milieuverordening (PMV) nog van kracht. Deze is intussen met andere verordeningen opgegaan in de omgevingsverordening. Hierover is intensief gecommuniceerd met gemeenten en gelegenheid is geboden om te participeren in de ontwikkeling.

Aanbeveling 5

Overweeg om de ontheffingsmogelijkheden voor de grondwaterbeschermingsgebieden verder te specificeren. Deel de overweging met PS.

De provincie heeft er bewust voor gekozen om het begrip 'groot openbaar belang' niet te definiëren, omdat het per geval en per locatie kan verschillen of een project of ontwikkeling als groot openbaar

belang kan worden aangemerkt. Volgens geïnterviewden is het een zorgpunt dat de voorwaarden waaronder een ontheffing in grondwaterbeschermingsgebieden verleend kan worden niet voldoende zijn ingekaderd.

Reactie GS op aanbeveling 5

In een aparte paragraaf in de omgevingsverordening is intussen invulling gegeven aan het begrip groot openbaar belang. Het belang moet naar aard en omvang voldoende zwaarwegend zijn. Dit betekent dat het in ieder geval moet gaan om een algemeen belang en dus niet om een puur particulier of individueel belang. Daarnaast gelden nog twee andere criteria voor ontheffing, namelijk dat er is geen alternatief is en risico's verwaarloosbaar zijn. Ook hier zijn regels doorontwikkeld ten opzichte van de provinciale milieuverordening. Een nadere specificatie is voor dergelijke unieke situaties op voorhand niet goed mogelijk. Maatwerk is noodzakelijk.

Zeer recent heeft zich een eerste casus van een ontheffingsverzoek omgevingsverordening voorgedaan, namelijk een aanvraag voor seismisch onderzoek ten behoeve van de ontwikkeling van aardwarmteprojecten in Noord-Holland. Hiervoor is, mede op basis van een positief advies van drinkwaterbedrijven en onder voorwaarden die risico's verwaarloosbaar maken, ontheffing verleend. Belangrijk om te vermelden hierbij is dat drinkwaterbedrijven altijd bij de afweging worden betrokken. Ook dit is geregeld in de omgevingsverordening (artikel 4.41, gelegenheid tot advies). In deze casus blijken de regels in de omgevingsverordening uitvoerbaar te zijn en is maatwerk mogelijk.

Aanbeveling 14

Omschrijf in de beleidsdocumenten wat verstaan wordt onder een 'redelijke' en 'goede' drinkwaterprijs. Of overweeg om de drinkwaterprijs niet op te nemen als doelstelling.

De termen redelijke en goede drinkwaterprijs zijn in het beleid opgenomen bij de doelen en ambities, echter is niet nader toegelicht wat hieronder wordt verstaan. De drinkwaterprijs is sterk afhankelijk van andere partijen en de provincie heeft daar weinig invloed op.

Reactie GS

Wij kunnen een redelijke drinkwaterprijs niet precies kwantificeren en hebben daar weinig invloed op. Dit betekent niet dat een dergelijk kwalitatief doel geen betekenis heeft. Aan het kwalitatieve doel zijn onze eigen inspanningen verbonden, zoals een goede bescherming, uitvoering van het programma Gebiedsgericht Beheer het Gooi en participatie in de ontwikkeling van nieuwe winplaatsen.

De ambitie en het doel van de provincie is vergelijkbaar met het doel dat de provincie Zuid-Holland heeft opgenomen in haar regionaal waterprogramma dat op dit moment ter inzage ligt. Hierin staat dat de provincie de bronnen voor drinkwaterproductie en vitale drinkwaterinfrastructuur wil beschermen, zodat er altijd voldoende water beschikbaar is om tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten drinkwater te produceren. Een vergelijkbare doelstelling heeft ook het Rijk opgenomen in de Beleidsnota Drinkwater 2021 – 2026. Drinkwater moet voor iedereen schoon, veilig, toegankelijk en betaalbaar zijn. De begrippen maatschappelijk aanvaardbare kosten en betaalbaar zijn in beide gevallen niet gekwantificeerd.